

110

**UMOWA O RATOWANIU KOSMONAUTÓW, POWROCIE KOSMONAUTÓW I ZWROCIE OBIEKTÓW
WYPUSZCZONYCH W PRZESTRZEŃ KOSMICZNĄ**

sporządzona w Moskwie, Londynie i Waszyngtonie dnia 22 kwietnia 1968 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 22 kwietnia 1968 roku sporządzona została w Moskwie, Londynie i Waszyngtonie Umowa o ratowaniu kosmonautów, powrocie kosmonautów i zwrocie obiektów wypuszczonych w przestrzeń kosmiczną.

Au Nom de la République Populaire de Pologne

LE CONSEIL D'ETAT
DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE DE POLOGNE

à tous ceux qui ces Présentes Lettres verront
fait savoir ce qui suit:

Un Accord sur le sauvetage des astronautes, le retour des astronautes et la restitution des objets lancés dans l'espace extra-atmosphérique a été fait à Moscou, Londres et Washington le 22 avril 1968.

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że wymieniona Umowa jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 28 grudnia 1968 roku.

L. S. Przewodniczący Rady Państwa:
M. *Spychalski*

Minister Spraw Zagranicznych:
w z. *J. Winiewicz*

Après avoir vu et examiné ledit Accord le Conseil d'Etat l'a approuvé et approuvé en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclare que l'Accord susmentionné est accepté, ratifié et confirmé et promet qu'il sera inviolablement observé.

En Foi de Quoi les Présentés Lettres ont été délivrées revêtues du Sceau de la République Populaire de Pologne.

Donné à Varsovie, le 28 décembre 1968.

L. S. Président du Conseil d'Etat:
M. *Spychalski*

Ministre des Affaires Etrangères:
w z. *J. Winiewicz*

(Tekst umowy zamieszczony jest w załączniku do niniejszego numeru).

UMOWA O RATOWANIU KOSMONAUTÓW, POWROCIE KOSMONAUTÓW I ZWROCIE OBIEKTÓW WYPUSZCZONYCH W PRZESTRZEŃ KOSMICZną

Umawiające się Strony,

stwierdzając wielkie znaczenie Układu o zasadach działalności państw w zakresie badań i użytkowania przestrzeni kosmicznej, łącznie z Księżycem i innymi ciałami niebieskimi, wzywającego do udzielenia kosmonautom wszelkiej możliwej pomocy w razie wypadku, niebezpieczeństwa lub przymusowego lądowania, zapewnienia im szybkiego i bezpiecznego powrotu oraz zwrotu obiektów wypuszczonych w przestrzeń kosmiczną,

pragnąc rozszerzyć te obowiązki i dać im dalszy konkretny wyraz,

chcąc rozwijać współpracę międzynarodową w dziedzinie pokojowego badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej,

powodowane humanitarnymi uczuciami,
uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Każda Umawiająca się Strona, która uzyska informację lub ustali, że załoga statku kosmicznego uległa wypadkowi lub znajduje się w niebezpieczeństwie, lub dokonała przymusowego lub nie zamierzonego lądowania na terytorium podlegającym jego jurysdykcji albo w jakimkolwiek innym miejscu nie podlegającym jurysdykcji żadnego państwa bądź wodowała na morzu pełnym, niezwłocznie:

- a) zawiadomi władzę wypuszczającą lub, w razie niemożności zidentyfikowania i natychmiastowego porozumienia się z tą władzą, niezwłocznie poda to do publicznej wiadomości za pośrednictwem wszelkich odpowiednich środków łączności, jakimi rozporządza;
- b) zawiadomi Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, który niezwłocznie rozpowszechni tę wiadomość za pośrednictwem wszelkich odpowiednich środków łączności, jakimi rozporządza.

Artykuł 2

Jeżeli wskutek wypadku, niebezpieczeństwa, przymusowego lub nie zamierzonego lądowania załoga statku kosmicznego wylądowała na terytorium podlegającym jurysdykcji Umawiającej się Strony, Strona ta podejmie natychmiast wszelkie możliwe kroki dla ratowania załogi i udzieli jej wszel-

kiej niezbędnej pomocy. Poinformuje ona władzę wypuszczającą oraz Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych o środkach, jakie podejmuje, i o osiągniętych rezultatach. W przypadku gdy pomoc władzy wypuszczającej mogłaby ułatwić szybki ratunek lub przyczynić się istotnie do skuteczności akcji poszukiwawczej i ratowniczej, wówczas władza wypuszczająca będzie współdziałać z tą Umawiającą się Stroną w celu skutecznego przeprowadzenia akcji poszukiwawczej i ratowniczej. Akcja ta będzie podlegać kierownictwu i kontroli Umawiającej się Strony, która działać będzie w ścisłej i stałej konsultacji z władzą wypuszczającą.

Artykuł 3

W przypadku uzyskania informacji lub ustalenia, że załoga statku kosmicznego wodowała na morzu pełnym lub wylądowała w jakimkolwiek innym miejscu nie podlegającym jurysdykcji żadnego państwa, Umawiające się Strony, które będą w stanie to uczynić, udziela w razie potrzeby pomocy w akcji poszukiwawczej i ratowniczej, aby zapewnić tej załodze szybki ratunek. Powiadomią one władzę wypuszczającą i Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych o środkach, jakie podejmują, i o osiągniętych rezultatach.

Artykuł 4

Jeżeli wskutek wypadku, niebezpieczeństwa, przymusowego lub nie zamierzonego lądowania załoga statku kosmicznego wylądowała na terytorium podlegającym jurysdykcji Umawiającej się Strony lub zostanie odnaleziona na morzu pełnym lub w jakimkolwiek innym miejscu nie podlegającym jurysdykcji żadnego państwa, będzie ona bezpiecznie i szybko przekazana przedstawicielom władzy wypuszczającej.

Artykuł 5

1. Każda Umawiająca się Strona, która uzyska informację lub ustali, że obiekt kosmiczny lub jego części składowe wróciły na ziemię w miejscu znajdującym się na terytorium podlegającym jej jurysdykcji lub na morzu pełnym lub w jakimkolwiek innym miejscu nie podlegającym jurysdykcji żadnego państwa, powiadomi o tym władzę wypuszczającą i Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

2. Każda Umawiająca się Strona posiadająca jurysdykcję nad terytorium, na którym został odnaleziony obiekt kosmiczny lub jego części składowe, podejmie, na prośbę władzy wypuszczającej i z pomocą tej władzy, jeżeli władza ta o pomoc taką zostanie poproszona, takie środki, jakie będzie uważała za właściwe dla odzyskania obiektu lub jego części składowych.

3. Na prośbę władzy wypuszczającej, obiekty wypuszczone w przestrzeń kosmiczną lub ich części składowe, znalezione poza granicami terytorialnymi tej władzy, zostaną zwrócone przedstawicielom władzy wypuszczającej lub zatrzymane do ich dyspozycji; władza wypuszczająca, na żądanie, dostarczy przed zwrotem tych obiektów ich danych rozpoznawczych.

4. Niezależnie od postanowień ustępów 2 i 3 niniejszego artykułu Umawiająca się Strona, która ma podstawę uważać, że obiekt kosmiczny lub jego części składowe, znalezione na terytorium podlegającym jej jurysdykcji bądź odzyskane przez nią w jakimkolwiek innym miejscu, są z natury swej niebezpieczne lub szkodliwe, może o tym zawiadomić władzę wypuszczającą, która natychmiast podejmie skuteczne środki, pod kierownictwem i kontrolą tej Umawiającej się Strony, mające na celu wyeliminowanie ewentualnego niebezpieczeństwa powstania szkody.

5. Wydatki poniesione przy wypełnianiu zobowiązań związanych z odzyskaniem i zwrotem obiektu kosmicznego lub jego części składowych zgodnie z postanowieniami ustępów 2 i 3 niniejszego artykułu będą pokrywane przez władzę wypuszczającą.

Artykuł 6

Dla celów niniejszej Umowy określenie „władza wypuszczająca” oznacza państwo odpowiedzialne za wypuszczenie obiektu lub międzynarodową organizację międzyrządową, jeżeli organizacja ta jest odpowiedzialna za wypuszczenie obiektu, pod warunkiem, że oświadczy ona, iż przyjmuje prawa i obowiązki przewidziane w niniejszej Umowie, oraz że większość państw członkowskich tej organizacji jest Stronami niniejszej Umowy i Układu o zasadach działalności państw w zakresie badań i użytkowania przestrzeni kosmicznej, łącznie z Księżycem i innymi ciałami niebieskimi.

Artykuł 7

1. Niniejsza Umowa jest otwarta do podpisu dla wszystkich państw. Każde państwo, które nie podpisze niniejszej Umowy przed jej wejściem w życie zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, może przystąpić do niej w dowolnym czasie.

2. Niniejsza Umowa podlega ratyfikacji przez państwa, które ją podpisały. Dokumenty ratyfikacyjne i dokumenty przystąpienia składane będą Rządom Związku Socjalistycz-

nych Republik Radzieckich, Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki, które niniejszym zostają wyznaczone jako Rządy-Depozytariusze.

3. Niniejsza Umowa wchodzi w życie z chwilą złożenia dokumentów ratyfikacyjnych przez pięć Rządów, w tym przez Rządy wyznaczone w niniejszej Umowie jako Rządy-Depozytariusze.

4. Dla państw, które złożą dokumenty ratyfikacyjne lub dokumenty przystąpienia po wejściu w życie niniejszej Umowy, wejdzie ona w życie w dniu złożenia ich dokumentów ratyfikacyjnych lub dokumentów przystąpienia.

5. Rządy-Depozytariusze niezwłocznie poinformują wszystkie Państwa, które podpisały niniejszą Umowę lub przystąpiły do niej, o dacie złożenia każdego podpisu, dacie złożenia każdego dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia, dacie wejścia w życie niniejszej Umowy, jak również o innych zawiadomieniach.

6. Niniejsza Umowa zostanie zarejestrowana przez Rządy-Depozytariuszy zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 8

Każde Państwo Strona niniejszej Umowy może zgłaszać poprawki do tej Umowy. Poprawki wchodzi w życie dla każdego Państwa Strony Umowy przyjmującego poprawki, w dniu ich przyjęcia przez większość Państw Stron Umowy, a następnie dla każdego innego Państwa Strony Umowy w dniu przyjęcia przez nie tych poprawek.

Artykuł 9

Każde Państwo Strona Umowy może po upływie jednego roku od chwili jej wejścia w życie powiadomić o wypowiedzeniu Umowy w drodze pisemnego zawiadomienia Rządów-Depozytariuszy. Wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie roku od daty otrzymania takiego zawiadomienia.

Artykuł 10

Niniejsza Umowa, której teksty rosyjski, angielski, francuski, hiszpański i chiński są jednakowo autentyczne, zostanie złożona w archiwach Rządów-Depozytariuszy. Rządy-Depozytariusze przekażą należycie uwierzytelnione kopie niniejszej Umowy Rządom Państw, które podpisały Umowę lub do niej przystąpiły.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni, złożyli swe podpisy pod niniejszą Umową.

Sporządzono w trzech egzemplarzach, w miastach Moskwie, Londynie i Waszyngtonie, dnia dwudziestego drugiego kwietnia tysiąc dziewięćset sześćdziesiątego ósmego roku.

**AGREEMENT
ON THE RESCUE OF ASTRONAUTS, THE RETURN OF
ASTRONAUTS AND THE RETURN OF OBJECTS LAUNCHED
INTO OUTER SPACE**

The Contracting Parties,

Noting the great importance of the Treaty on Principles Governing the Activities of States in the Exploration and Use of Outer Space, including the Moon and Other Celestial Bodies, which calls for the rendering of all possible assistance to astronauts in the event of accident, distress or emergency landing, the prompt and safe return of astronauts, and the return of objects launched into outer space,

Desiring to develop and give further concrete expression to these duties,

Wishing to promote international co-operation in the peaceful exploration and use of outer space,

Prompted by sentiments of humanity,

Have agreed on the following:—

ARTICLE 1

Each Contracting Party which receives information or discovers that the personnel of a spacecraft have suffered accident or are experiencing conditions of distress or have made an emergency or unintended landing in territory under its jurisdiction or on the high seas or in any other place not under the jurisdiction of any State shall immediately:

- (a) notify the launching authority or, if it cannot identify and immediately communicate with the launching authority, immediately make a public announcement by all appropriate means of communication at its disposal;
- (b) notify the Secretary-General of the United Nations, who should disseminate the information without delay by all appropriate means of communication at his disposal.

ARTICLE 2

If, owing to accident, distress, emergency or unintended landing, the personnel of a spacecraft land in territory under the jurisdiction of a Contracting Party, it shall immediately take all possible steps to rescue them and render them all necessary assistance. It shall inform the launching authority and also the Secretary-General of the United Nations of the steps it is taking and of their progress. If assistance by the launching authority would help to effect a prompt rescue or would contribute substantially to the effectiveness of search and rescue operations, the launching authority shall co-operate with the Contracting Party with a view to the effective conduct of search and rescue operations. Such operations shall be subject to the direction and control of the Contracting Party, which shall act in close and continuing consultation with the launching authority.

ARTICLE 3

If information is received or it is discovered that the personnel of a spacecraft have alighted on the high seas or in any other place not under the jurisdiction of any State, those Contracting Parties which are in a position to do so shall, if necessary, extend assistance in search and rescue operations for such personnel to assure their speedy rescue. They shall inform the launching authority and the Secretary-General of the United Nations of the steps they are taking and of their progress.

ARTICLE 4

If, owing to accident, distress, emergency or unintended landing, the personnel of a spacecraft land in territory under the jurisdiction of a Contracting Party or have been found on the high seas or in any other place not under the jurisdiction of any State, they shall be safely and promptly returned to representatives of the launching authority.

ARTICLE 5

1. Each Contracting Party which receives information or discovers that a space object or its component parts has returned to Earth in territory under its jurisdiction or on the high seas or in any other place not under the jurisdiction of any State, shall notify the launching authority and the Secretary-General of the United Nations.

2. Each Contracting Party having jurisdiction over the territory on which a space object or its component parts has been discovered shall, upon the request of the launching authority and with assistance from that authority if requested, take such steps as it finds practicable to recover the object or component parts.

3. Upon request of the launching authority, objects launched into outer space or their component parts found beyond the territorial limits of the launching authority shall be returned to or held at the disposal of representatives of the launching authority, which shall, upon request, furnish identifying data prior to their return.

4. Notwithstanding paragraphs 2 and 3 of this Article, a Contracting Party which has reason to believe that a space object or its component parts discovered in territory under its jurisdiction, or recovered by it elsewhere, is of a hazardous or deleterious nature may so notify the launching authority, which shall immediately take effective steps, under the direction and control of the said Contracting Party, to eliminate possible danger of harm.

5. Expenses incurred in fulfilling obligations to recover and return a space object or its component parts under paragraphs 2 and 3 of this Article shall be borne by the launching authority.

ARTICLE 6

For the purposes of this Agreement, the term "launching authority" shall refer to the State responsible for launching, or, where an international inter-governmental organization is responsible for launching, that organization, provided that that organization declares its acceptance of the rights and obligations provided for in this Agreement and a majority of the States members of that organization are Contracting Parties to this Agreement and to the Treaty on Principles Governing the Activities of States in the Exploration and Use of Outer Space, including the Moon and Other Celestial Bodies.

ARTICLE 7

1. This Agreement shall be open to all States for signature. Any State which does not sign this Agreement before its entry into force in accordance with paragraph 3 of this Article may accede to it at any time.

2. This Agreement shall be subject to ratification by signatory States. Instruments of ratification and instruments of accession shall be deposited with the Governments of the Union of Soviet Socialist Republics, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the United States of America, which are hereby designated the Depositary Governments.

3. This Agreement shall enter into force upon the deposit of instruments of ratification by five Governments including the Governments designated as Depositary Governments under this Agreement.

4. For States whose instruments of ratification or accession are deposited subsequent to the entry into force of this Agreement, it shall enter into force on the date of the deposit of their instruments of ratification or accession.

5. The Depositary Governments shall promptly inform all signatory and acceding States of the date of each signature, the date of deposit of each instrument of ratification of and accession to this Agreement, the date of its entry into force and other notices.

6. This Agreement shall be registered by the Depositary Governments pursuant to Article 102 of the Charter of the United Nations.

ARTICLE 8

Any State Party to the Agreement may propose amendments to this Agreement. Amendments shall enter into force for each State Party to the Agreement accepting the amendments upon their acceptance by a majority of the States Parties to the Agreement and thereafter for each remaining State Party to the Agreement on the date of acceptance by it.

ARTICLE 9

Any State Party to the Agreement may give notice of its withdrawal from the Agreement one year after its entry into force by written notification to the Depositary Governments. Such withdrawal shall take effect one year from the date of receipt of this notification.

ARTICLE 10

This Agreement, of which the Russian, English, French, Spanish and Chinese texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the Depositary Governments. Duly certified copies of this Agreement shall be transmitted by the Depositary Governments to the Governments of the signatory and acceding States.

ACCORD
SUR LE SAUVETAGE DES ASTRONAUTES, LE RETOUR DES
ASTRONAUTES ET LA RESTITUTION DES OBJETS LANCES
DANS L'ESPACE EXTRA-ATMOSPHERIQUE

Les Parties contractantes,

ARTICLE 4

Notant l'importance considérable du Traité sur les principes régissant les activités des Etats en matière d'exploration et d'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, y compris la Lune et les autres corps célestes, qui prévoit que toute l'assistance possible sera prêtée aux astronautes en cas d'accident, de détresse ou d'atterrissage forcé, que le retour des astronautes sera effectué promptement et en toute sécurité, et que les objets lancés dans l'espace extra-atmosphérique seront restitués,

Dans le cas où, par suite d'un accident, de détresse ou d'un atterrissage ou d'un amerrissage forcé ou involontaire, l'équipage d'un engin spatial atterrit sur un territoire relevant de la juridiction d'une Partie contractante ou a été trouvé en haute mer ou en tout autre lieu qui ne relève pas de la juridiction d'un Etat, il sera remis rapidement et dans les conditions voulues de sécurité aux représentants de l'autorité de lancement.

Désireuses de développer et de matérialiser davantage encore ces obligations,

Soucieuses de favoriser la coopération internationale en matière d'exploration et d'utilisation pacifiques de l'espace extra-atmosphérique,

Animées par des sentiments d'humanité,

Sont convenues de ce qui suit : —

ARTICLE 5

1. Chaque Partie contractante qui apprend ou constate qu'un objet spatial ou des éléments constitutifs dudit objet sont retombés sur la Terre dans un territoire relevant de sa juridiction, ou en haute mer, ou en tout autre lieu qui ne relève pas de la juridiction d'un Etat en informera l'autorité de lancement et le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

ARTICLE PREMIER

Chaque Partie contractante qui apprend ou constate que l'équipage d'un engin spatial a été victime d'un accident, ou se trouve en détresse, ou a fait un atterrissage forcé ou involontaire sur un territoire relevant de sa juridiction ou un amerrissage forcé en haute mer, ou a atterri en tout autre lieu qui ne relève pas de la juridiction d'un Etat,

2. Chaque Partie contractante qui exerce sa juridiction sur le territoire sur lequel a été découvert un objet spatial ou des éléments constitutifs dudit objet prendra, sur la demande de l'autorité de lancement et avec l'assistance de cette autorité, si elle est demandée, les mesures qu'elle jugera possibles pour récupérer l'objet ou ses éléments constitutifs.

a) en informera immédiatement l'autorité de lancement ou, si elle ne peut l'identifier et communiquer immédiatement avec elle, diffusera immédiatement cette information par tous les moyens de communication appropriés dont elle dispose;

b) en informera immédiatement le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies à qu'il appartiendra de diffuser cette information sans délai par tous les moyens de communication appropriés dont il dispose.

3. Sur la demande de l'autorité de lancement, les objets lancés dans l'espace extra-atmosphérique ou les éléments constitutifs desdits objets trouvés au-delà des limites territoriales de l'autorité de lancement seront remis aux représentants de l'autorité de lancement ou tenus à leur disposition, ladite autorité devant fournir, sur demande, des données d'identification avant que ces objets ne lui soient restitués.

4. Nonobstant les dispositions des paragraphes 2 et 3 du présent article, toute Partie contractante qui a des raisons de croire qu'un objet spatial ou des éléments constitutifs dudit objet qui ont été découverts sur un territoire relevant de sa juridiction ou qu'elle a récupérés en tout autre lieu sont, par leur nature, dangereux ou délétères, peut en informer l'autorité de lancement, qui prendra immédiatement des mesures efficaces, sous la direction et le contrôle de ladite Partie contractante, pour éliminer tout danger possible de préjudice.

ARTICLE 2

Dans le cas où, par suite d'un accident, de détresse ou d'un atterrissage forcé ou involontaire, l'équipage d'un engin spatial atterrit sur un territoire relevant de la juridiction d'une Partie contractante, cette dernière prendra immédiatement toutes les mesures possibles pour assurer son sauvetage et lui apporter toute l'aide nécessaire. Elle informera l'autorité de lancement ainsi que le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies des mesures qu'elle prend et des progrès réalisés. Si l'aide de l'autorité de lancement peut faciliter un prompt sauvetage ou contribuer sensiblement à l'efficacité des opérations de recherche et de sauvetage, l'autorité de lancement coopérera avec la Partie contractante afin que ces opérations de recherche et de sauvetage soient menées avec efficacité. Ces opérations auront lieu sous la direction et le contrôle de la Partie contractante, qui agira en consultation étroite et continue avec l'autorité de lancement.

5. Les dépenses engagées pour remplir les obligations concernant la récupération et la restitution d'un objet spatial ou d'éléments constitutifs dudit objet conformément aux dispositions des paragraphes 2 et 3 du présent article seront à la charge de l'autorité de lancement.

ARTICLE 6

Aux fins du présent Accord, l'expression "autorité de lancement" vise l'Etat responsable du lancement, ou, si une organisation intergouvernementale internationale est responsable du lancement, ladite organisation, pourvu qu'elle déclare accepter les droits et obligations prévus dans le présent Accord et qu'une majorité des Etats membres de cette organisation soient Parties contractantes au présent Accord et au Traité sur les principes régissant les activités des Etats en matière d'exploration et d'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, y compris la Lune et les autres corps célestes.

ARTICLE 3

Si l'on apprend ou si l'on constate que l'équipage d'un engin spatial a améri en haute mer ou a atterri en tout autre lieu qui ne relève pas de la juridiction d'un Etat, les Parties contractantes qui sont en mesure de le faire fourniront leur concours, si c'est nécessaire, pour les opérations de recherche et de sauvetage de cet équipage afin d'assurer son prompt sauvetage. Elles informeront l'autorité de lancement et le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies des mesures qu'elles prennent et des progrès réalisés.

ARTICLE 7

1. Le présent Accord est ouvert à la signature de tous les Etats. Tout Etat qui n'aura pas signé le présent Accord avant son entrée en vigueur conformément au paragraphe 3 du présent article pourra y adhérer à tout moment.

2. Le présent Accord sera soumis à la ratification des Etats signataires. Les instruments de ratification et les instruments d'adhésion seront déposés auprès des Gouvernements de l'Union des Républiques socialistes soviétiques, du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et des États-Unis d'Amérique, qui sont désignés comme étant les gouvernements dépositaires.

3. Le présent Accord entrera en vigueur lorsque cinq gouvernements, y compris ceux qui sont désignés comme étant les gouvernements dépositaires aux termes du présent Accord, auront déposé leurs instruments de ratification.

4. Pour les Etats dont les instruments de ratification ou d'adhésion seront déposés après l'entrée en vigueur du présent Accord, celui-ci prendra effet à la date du dépôt de leurs instruments de ratification ou d'adhésion.

5. Les gouvernements dépositaires informeront sans délai tous les Etats qui auront signé le présent Accord ou y auront adhéré de la date de chaque signature, de la date du dépôt de chaque instrument de ratification du présent Accord ou d'adhésion au présent Accord, de la date d'entrée en vigueur de l'Accord ainsi que de toute autre communication.

6. Le présent Accord sera enregistré par les gouvernements dépositaires conformément à l'Article 102 de la Charte des Nations Unies.

ARTICLE 8

Toute Etat partie au présent Accord peut proposer des amendements à l'Accord. Les amendements prendront effet à l'égard de chaque Etat partie à l'Accord acceptant les amendements dès qu'ils auront été acceptés par la majorité des Etats parties à l'Accord, et par la suite, pour chacun des autres Etats parties à l'Accord, à la date de son acceptation desdits amendements.

ARTICLE 9

Tout Etat partie à l'Accord pourra notifier par écrit aux gouvernements dépositaires son retrait de l'Accord un an après son entrée en vigueur. Ce retrait prendra effet un an après le jour où ladite notification aura été reçue.

ARTICLE 10

Le présent Accord, dont les textes russe, anglais, français, espagnol et chinois font également foi, sera déposé dans les archives des gouvernements dépositaires. Des copies dûment certifiées du présent Accord seront adressées par les gouvernements dépositaires aux gouvernements des Etats qui auront signé l'Accord ou qui y auront adhéré.

In witness whereof the undersigned, duly authorized, have signed this Agreement.

Done in triplicate, at the cities of Moscow, London and Washington, the 22 day of April one thousand nine hundred and sixty-eight.

En foi de quoi les soussignés, à ce dûment habilités, ont signé le présent Accord.

Fait en triple original à Moscou, Londres et Washington, le 22 avril mil neuf cent soixante-huit.

En testimonio de lo cual, los infrascritos, debidamente autorizados, firman este Acuerdo.

Hecho en tres originales, en las ciudades de Moscú, Londres y Washington, a los 22 días del mes de abril de mil novecientos sesenta y ocho.

В удостоверение чего нижеподписавшиеся, должным образом на то уполномоченные, подписали настоящее Соглашение.

Совершено в трех оригиналах в городах Москве, Лондоне и Вашингтоне апреля месяца 22 дня тысяча девятьсот шестьдесят восьмого года.

為此,下列代表,各秉正式授予之權,謹
簽字于本協定,以昭信守
本協定共繕原文三份
公曆一十九百六十八年四月二十二日
訂于莫斯科,華盛頓及倫敦。